

**هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان**  
**افغانستان: راپور تحفظ افراد ملکی در درگیر های نظامی سال 2008 میلادی**  
خلاصه راپور

1. راپور حفاظت از افراد ملکی در درگیر های نظامی متعاقب اختیارات وظیفوی هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان تحت قطع نامه 1806 (2008) شورای امنیت جمع آوری گردیده. هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان نظارت مستقل و بیطرفانه حوادث که تلفات و زخمی شدن افراد غیر نظامی و ویرانی های زیر بناهای ملکی را در بر داشته باشد انجام میدهد، و فعالیت ها به هدف کاهش اثرات جنگ بالای افراد ملکی را انجام میدهد. افسران حقوق بشر دفتر یونما (افغانی و بین المللی) مستقر در تمام دفاتر ساحوی و ولایتی یونما، تخنیک های وسیع برای جمع آوری معلومات روی قضایائی مشخص بدون در نظر داشت موقعیت و یا آنکه کی مسول است بکار می برند. این معلومات پیش از آنکه درج دیتابیس گردد با منابع دیگر بررسی گردیده تا از نگاه اعتبار و اطمینان مورد رضایت افسران حقوق بشر که تحقیقات را اجرا می نمایند باشد. اما نظر به محدودیت های برخاسته از محیط کاری مانند حالت مشارکتی بعضی از عملیات و نانوائی منابع معلوماتی اولیه در تفکیک میان نظامیان مختلفه/شورشیان مختلفه، یونما دسته بندی معین مسولیت ها را برای حادثات مشخص ننموده غیر از آنکه به قوای طرفدار دولت و یا عناصر ضد دولتی نسبت بدهد یونما ادعا ندارد که احصایه داده شده درین راپور مکمل میباشد. ممکن طوری هم باشد که نظر به محدودیت ها در محیط عملیاتی یونما در راپور های تلفات افراد ملکی محدد باشد. در جنوری سال 2009 یونما یک دیتابیس را به منظور جمع آوری و تحلیل معلومات مشتمل بر جدا سازی بر اساس سن و جنسیت را معرفی نمود.
2. در مطابقت به اختیارات وظیفوی که سطر قطع نامه شورای امنیت 1806 (2008) فقرة (ج)، بخش حقوق بشر دفتر یونما (حقوق بشر دفتر یونما) یک سلسله فعالیت ها را به هدف کاهش اثرات جنگ بر افراد ملکی روی دست گرفته است مشتمل بر راپوردهی از طریق سر منشی ملل متحد به شورای امنیت، نمایند خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان، یونما، هماهنگ کننده کمک های عاجل بشری، و میکانیزم های دیگر ملل متحد. بخش حقوق بشر ملل متحد با سطوح اراکین دولتی، قوای بین المللی و دیگران به منظور تقویت اجابت به قوانین بین المللی و حقوق بشری بحث می نماید. این سلسله فعالیت ها را روی موضوعات حفاظت از افراد ملکی با کمیون مستقل حقوق بشر، جامعه بشری، و اعضاء جامعه مدنی نیز انجام میدهد.
3. در افغانستان در سالهای 2007 و 2008 درگیرها به طور قابل توجه شدت پیدا نموده و همزمان افزایش در تلفات افراد ملکی و کاهش قابل توجه در فضاء کمک های بشری وجود آمده است. بر علاوه تلفات از اثر مستقیم درگیرها، افراد ملکی از زخمی شدن، از دست دادن معیشت، بیجاشدن، و ویرانی املاک، عدم دسترسی به تعلیم و تربیه، خدمات صحی و خدمات حیاتی دیگر رنج می برند.
4. بخش حقوق بشر دفتر یونما مجموعه 2118 تلفات افراد ملکی را از اول جنوری الی 31 دسامبر سال 2008 میلادی ثبت نموده است. این رقم یک افزایش حدود 40 فیصد را به مقایسه مجموعه ثبت شده 1523 در سال 2007 میلادی نشان میدهد، ارقام تلفات در سال 2008 میلادی بیشترین تلفات در سال های بعد از ختم جنگ مسبب سقوط رژیم طالبان در اواخر سال 2001 میلادی است. از رقم تلفات 2118 نفر که در سال 2008 میلادی راپور داده شده است. 1160 (55 فیصد) آن به عناصر ضد دولتی و 828 (39 فیصد) به قوای طرفدار دولت نسبت داده میشود، باقی مانده 130 (6 فیصد) آن به هیچ یک از طرفین متخاصم نسبت داده نمی شود چون بعضی از افراد ملکی در رد و بدل کلوله در جنگ کشته شده و یا توسط مواد منفجره ناشده جان شان را از دست داده اند. اکثریت تلفات افراد ملکی 41 فیصد در جنوب افغانستان واقع شده که ولایات مربوطه اش شاهد درگیرهای شدید بوده. ارقام بلند تلفات افراد ملکی همچنان در جنوب شرق (20 فیصد) شرق (13 فیصد) مرکز (13 فیصد) و 9 فیصد در غرب راپور داده شده است.

5. در سال 2007 میلادی قوای امنیتی افغان و قوای بین المللی عامی دولت در افغانستان مسول 629 یعنی 41 فیصد از مجموعه تلفات ثبت شده بوده اند. در حدود 39 فیصد تلفات فرار د ملکی تناسب مربوط تلفات افراد ملکی که به قوای طرفدار دولت نسبت میشود نسبتاً در سال 2008 ثابت مانده است. لیکن رقم 828 تلفات افراد ملکی که توسط قوای طرفدار دولت کشته شده اند 31 فیصد افزایش نظریه تلفات ثبت شده در 2007 میلادی نشان میدهد. این افزایش با وجود اقدامات مختلف که توسط قوای بین المللی برای کاهش اثرات جنگ بالای افراد ملکی معرفی شده بوده به وقوع می پیوندد.
6. حملات هوایی مسول بیشترین فیصدی تلفات افراد ملکی که به قوای طرفدار دولت نسبت داده میشود باقی می ماند. دفتر یونما 552 نفر تلفات افراد ملکی را که از اثر حملات هوایی است در سال 2008 ثبت نموده است که 64 فیصد مجموعه تلفات مجموعه تلفات 828 که به قوای طرفدار دولت نسبت داده میشود و 26 فیصد مجموعه عمومی تلفات در سال 2008 را تشکیل میدهد. عملیات شبانگاه و حادثات تحفظ قوه که بعضی اوقات سبب مرگ و یا زخمی شدن افراد ملکی میشود نگران کننده میباشد. نگرانی دیگر از شفافیت و مستقل بودن طروق باز پرسی به تلفات افراد ملکی توسط دولت افغانستان و قوای بین المللی میباشد. پرداخت ثلاثیه برای قربانیان (با اینکه ممالک مختلف که قوای شان در افغانستان است شروط مختلفیه برای پرداخت ثلاثیه دارند) و جاگرنی قرارگاه های نظامی در شهر و دیگر ساحات که افراد ملکی تمرکز دارند که بعداً هدف شورشیان قرار میگردند نگران کننده میباشد.
7. در مرحله راپور دهی قوای بین المللی کوشش نموده تا تعداد نگرانی ها را جوابگو باشند، که شامل بهبود بخشیدن و شفافیت در تشکیلات فرماندهی آیساف و عملیات آزادی متداوم (OEF) آخرین آن حالا وسیعاً تحت قومندانی آیساف که همزمان فرماندار قوای امریکا در افغانستان میباشد فعالیت میکند. لیکن بعضی از نظامیان هنوز هم از فرماندهی وی بیرون هستند. قابل ذکر است که رهنمود های تصحیح شده روی تحفظ قوه، حملات هوایی و حملات شبانگاه منتشر شده در اواخر سال 2008 معرفی گردید.
- آیساف واحد بنام دریافت تلفات افراد ملکی را ایجاد نموده که مشابه به این بخش در قوای امریکائی در افغانستان نیز وجود دارد، که هدف آنها تحقیق بالای تمام ادعا های تلفات افراد ملکی که به آیساف و یا قوای امریکائی در افغانستان نسبت داده میشود ایجاد گردیده است. قوای بین المللی نسبت به گذشته تمایل نشان داده اند تا روی حادثات مشخص تحقیقات شفاف و منظم را بنا کنند (با وجود اینکه مستقل بودن این تحقیقات سوال برانگیز است).
8. عناصر ضد دولتی سول بیشترین قسمت تلفات افراد ملکی میباشد. تلفات افراد ملکی توسط عناصر ضد دولتی از 700 نفر در سال 2007 میلادی به 1160 نفر در سال 2008 افزایش نموده، 65 فیصد افزایش. در حالیکه گرایش های فصلی سازگار باقی می ماند، تلفات افراد ملکی توسط عناصر ضد دولتی در هر ماه سال 2008 میلادی بیشتر از ماه های مشابه در سال 2007 میلادی میباشد. این رقم با لا تر از تلفات افراد ملکی میباشد که به قوای طرفدار دولتی نسبت داده میشود، اکسیریت بیشتر کسانیکه توسط عناصر ضد دولتی کشته شده اند توسط حملات انتحاری و دیگر حملات انفجاریه (725) تلفات افراد ملکی که توسط طالبان تورور گردیده اند (271) میباشد. این تاکتیک های ذکر شده بیشتر از 85 فیصد تلفات افراد ملکی که توسط عناصر ضد دولتی کشته شده اند تشکیل میدهد، باقی مانده تلفات افراد ملکی توسط عناصر ضد دولتی از اثر حملات راکتی و درگیر های زمینی واقع شده است که افراد ملکی موجود درین نوع درگیرها مستقیماً متاثر شده اند.
9. با مجموعه 725 تلفات افراد ملکی یا 34 فیصد کشته شدگان در سال 2008، حملات انتحاری و مواد منفجره تنبیه شده مسبب کشته شدن بیشتر افغانها نسبت به هر تاکتیک دیگر که توسط طرفین متخاصم استفاده شده میباشد.

دیپارتمنت محفوظیت و امنیت سازمان ملل متحد 146 حمله انتحاری و 1297 مواد منجره تبه شده را در سال 2008 میلادی ثبت نموده است و 93 حمله انتحاری کشف شده و 843 رقم مواد منفجره تبه شده که قبل از انفجار کشف گردیده ثبت نموده است. با وجود اینکه اکثریت این حملات برای اهداف نظامی و دولتی استعمال شده اند. ولی مکرراً این حملات در ساحات مزدحم ملکی بدون در نظر داشت خسارات وسیع شان به افراد ملکی انجام پذیرفته. در طول سال 2008 میلادی شورشیان به طور قابل افزایش صدمه که از اثر حملات شان بالای افراد ملکی وارد میگردد را ناپیده گرفته اند. راپور های وجود دارد که شورشیان افراد ملکی را بحیث سپر در جریان عملیات خویش استعمال نموده اند و قصداً و بی اعتنا به خسارات که به غیر نظامیان وارد خواهد شد در میان ساحات ملکی جاگزین گردیده اند. شورشیان به شکل قابل افزایش اشخاص را هدف قرار میدهند که با مشارکت و یا به شکلی حامی دولت افغانستان هستند، مشتمل بر استادان، معلمین، شاگردان، دوکتوران، بزرگان قومی، کارمندان ملکی دولت، کارمندان سابق پولیس و یا اردو، و گارگرائیکه مشغول کار های بازسازی عام المنفعه میباشند.

کارمندان ملل متحد و دفاتر غیر دولتی نیز قربانی خشونت بوده و کشته، اختطاف و در مواردی زیادی مورد تهدید قرار گرفته اند. مکاتب مخصوصاً مکاتب انائیه مورد حملات زیاد قرار گرفته اند که سبب محرومیت هزاران شاگرد مخصوصاً دختران از دسترسی به تعلیم و تربیه شده است. نظر به راپور صندوق وجهی سازمان ملل برای اطفال حملات بالای مکاتب و تسهیلات تعلیمی 24 فیصد نظر به 236 حمله در 2007 به 293 در سال 2008 میلادی افزایش پیدا کرده است.

10. وضع امنیتی روبه به وخامت و کاهش قابل ملاحظه در دسترسی به کمک های بشری دفاتر کمک های بشری را به چالش بزرگ مواجه ساخته تا بتوانند ضروریات روبه افزایش افغانهای آسیب پذیر را رفع نمایند. تا اخیر سال 2008 میلادی ساحه کمک های بشری دوستانه به طور قابل ملاحظه محدود گردیده، قسمت اعظم جنوب، جنوب شرق، شرق، و مناطق مرکزی افغانستان نظر به دیپارتمنت محفوظیت و امنیت ملل متحد زیر دسته بندی " مناطق کاملاً خطرناک و خصمانه قرار گرفته اند. در سال 2008 به تعداد 38 تن از کارمندان کمک رسانی که تقریباً همه متعلق به نهاد های غیر دولتی بودند بقتل رسیده اند، این دو چند تعداد است که در سال 2007 جان شان را از دست دادند و 147 نفر دیگر اختطاف گردیدند، دیپارتمنت محفوظیت و امنیت ملل متحد بیشتر از 198 حملهء مستقیم و تهدیدات را که هدف شان جامعه کمک رسانی بود ثبت نموده است.

11. با ازدیاد خشونت ها مردم ملکی بزرگترین آسیب را از ناحیه جنگ متحمل می شوند بر علاوه افزایش سریع در تلفات مردم ملکی، گروه های آسیب پذیر بیشترین رنج را از ناحیه تخریب زیربناهای حیاتی، از دست دادن منبع دخل و درآمد و تندتر شدن وضع دسترسی به خدمات اساسی متحمل می شوند. یونما نگران از بها گزاف جنگ بر افراد ملکی است. ندا بالای تمام طرفین در گیر می نماید تا احترام به قوانین بین الملل بشری و حقوق بشری را نمایند و تاجایکه در توان دارند کوشش نمایند تا اثرات عملکرد های شان کمترین اثر منفی را بالای افراد ملکی داشته باشد.